No. 969 Zaterdag 26 Juli 1902. 19de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 25 Juli.

NIEUWE VOORUITZICHTEN

VOOR HANDEL EN LANDBOUW IN ONZE KOLONIE.

IV. *Slot.*

(*Ingezonden.*)

In November 1901 werd bij wijze van proef van St. Martin naar Holland verzonden een hoeveelheid van 450 K. G. *katoen*, die tegen ƒ0,58 per K. G. verkocht werd.

Onlangs volgde een nieuwe zending van 15 balen tot een gezamenlijk gewicht van 968 K. G. Dit katoen was afkomstig van „*Flat Island*", in de onmiddellijke nabijheid van St. Martin gelegen. Van diezelfde struiken oogste men te gelijkertijd 60 vaten [van ± 100 K. G.] *katoenzaad*, dat naar Engeland of Amerika verscheept tot £5,— per ton [van 1000 K. G.] opbrengt.

Nu heeft dezelfde ondernemer weer een oppervlakte van ± 5 acres uitgeplant te *Cul de Sac* [St. Martin], waarvan hij in November denkt te oogsten.

Deze cultuur geeft dus wel degelijke reden tot voldoening, en is bemoedigend tevens. Want reeds 6 à 8 maanden na planting der struiken kan men tot den oogst van het katoen overgaan.

Ook verdient het wel vermelding, dat,— in tegenstelling met ons koloniaal bestuur, dat door uitvoerrechten den bloei van handel, nijverheid en landbouw bemoeilijkt en den export belemmert,— het gouvernement van de Fransche Antillen een premie uitkeert aan de arme bevolking om de aanplanting en uitvoer van katoen te bevorderen.

En zouden met deze voorgaande, ook ALLE geschikte en voordeelige cultures voor deze beide eilanden genoemd zijn? Wij kunnen het bezwaarlijk gelooven.

Wie weet welke verrassingen, welke nieuwe gezichtspunten ons nog het rapport van Prof. Went brengen zal!

* *
*

Op St. Eustatius heeft men nu al zijn hoop gevestigd op de *tabaks- en katoencultuure*. Edoch dit eiland biedt eigenaardige moeilijkheden. Ik voor mij ben stellig overtuigd, dat op dit eiland alle cultures eerder zullen mislukken door den flegmatieken, arbeidschuwen geest der bevolking dan door tegenwerking van het klimaat of ongeschiktheid van den bodem. Zeer zeker zal er een hooge mate van takt en veel volharding van den nieuwen gezaghebber vereischt worden, om de bewoners tot medewerking en enthousiasme voor nieuwe cultures op te wekken.

Te vreezen is het, dat de pogingen, om St. Eustatius onder nieuwe cultures te brengen, op dit zeker niet te onderschatten bezwaar zullen afstuiten; maar betreurenswaardig, wanneer men om die reden ook die pogingen voorgoed zou opgeven. Alleen wanneer geen andere uitkomst mogelijk was, zou dit verontschuldigd kunnen worden. Kan het onder deze omstandigheden geen overweging verdienen, om eenige families van Curaçao,— die bekend staan als oppassend, gedwee en werkzaam, die gewoon zijn aan zwaren akkerarbeid,— over te halen, op gouvernementskosten, naar St. Eustatius te emigreeren? Wanneer deze lieden bekend gemaakt worden met de grootere voordeelen, zullen zij er evenmin voor terugschrikken. Want met minder arbeid en minder risico meer vruchten te trekken van hun eigen stukje grond, en bovendien geregeld werk te vinden aan de plantages, zijn voordeelen, die voor arme tobbers uit onze boven- of benedendistricten zeker niet te versmaden zijn. Bovendien kan het goede voorbeeld van hun arbeidzaamheid en voorspoed een gunstigen invloed oefenen, en misschien een nieuwe veerkracht schenken en wat ijverzucht opwekken bij de trage Statianen.

* *
*

Veronderstel echter het meest ongunstige geval, dat geen dezer cultuurondernemingen wilde slagen, ook dan nog blijft voor St. Eustatius en voor St. Martin [niet voor Saba] een andere weg open. Deze beide eilanden schijnen zich uitmuntend te leenen voor de *veeteelt*.

Dit is reeds het groote verschil met Curaçao, Bonaire en Aruba, dat men ginds bijna het geheele jaar regen heeft. Ook buiten de eigenlijke regentijd, is er gewoonlijk ook in de andere maanden voldoende regenval, om de velden hun frisch en groen uiterlijk te doen behouden. Bronnen en zoetwaterputten zijn aanwezig, nieuwe kunnen geboord worden. Reeds nu wordt er hoornvee van deze eilanden naar de Fransche en Britsche eilanden uitgevoerd.

Ook legt men zich op St. Martin op de paardenfokkerij toe. In een enkele weide kan men tot 40 à 50 paarden, grazend bijéén vinden. En kan de aanwezigheid van een groote menigte hoornvee geen middel zijn om een andere industrie n. l. *van boter- en kaasbereiding* in het leven te roepen? Dat zijn geen droombeelden of luchtkasteelen. De Plantage van den heer D. J. Romondt op St. Martin bewijst, wat persoonlijk initiatief en ondernemingsgeest vermag tot stand te brengen.

Met een moderne centrifugaal machine wordt daar, zij het nog op kleine schaal, reeds boter bereid en in gesoldeerde blikken verpakt naar Guadeloupe en Martinique uitgevoerd. In kleur en smaak staat deze boter wel wat achter bij onze Hollandsche en Deensche natuurboter. Doch de voorlichtingen van een landbouwleeraar, op de hoogte van zuivelbereiding, zullen ook hier zonder twijfel voldoende op prijs gesteld worden, om zoo mogelijk de gewenschte verbeteringen aan te brengen. Het ware te wenschen, dat deze natuurboter van onze eigen kolonie welhaast de onsmakelijke Margarine-boter en de twijfelachtige Amerikaansche natuurboter op onze eilanden kwam verdringen. Reeds nu zijn de prijzen niet hooger.

* *
*

Ziedaar werkelijk hoopvolle vooruitzichten voor den landbouw in onze kolonie, die door de ondernemingsgeest der planters, door raad en daad van de plaatselijke afdeelingen van de *Landbouw-maatschappij* en door krachtige medewerking van den handelsstand kunnen en verdienen verwezenlijkt worden.

Men zij echter op zijn hoede. Er zijn in onze kolonie nog enkele achterlingen, menschen die zich over alle nieuwigheden ongunstig uitlaten, van nieuwe cultures zich niet veel voorstellen, er werkelijk een zwaar hoofd in hebben, de onkosten van proefnemingen niet aandurven, die de schouders ophalen voor elke nieuwe onderneming, zelfs zich verplicht meenen het in gemoede af te raden. Dergelijke pessimisten brengen nooit iets tot stand; jammer echter, dat zij dikwerf ook anderen in hun edel, lofwaardig pogen weerhouden.

P.

Een belangstellende in den bloei van handel en landbouw in onze kolonie.

Kan de hollandsche taal hier algemeen worden?

Om een volledig antwoord te kunnen geven op deze belangrijke vraag dienen wij eerst den *oorsprong* op te zoeken van onze volkstaal, welke door het hollandsch zal moeten verdrongen en bij de *ontwikkeling* van het papiementsch na te gaan, hoever deze spreektaal samenhangt met het ka-

Feuilleton.

UIT SURINAME.

De geachte familie der Eerw. Zuster Ewaldina, die zich sedert zes of zeven jaar aan de verpleging der melaatschen te Paramaribo wijdt, stelde welwillend aan de redactie van „Het Centrum" onderstaanden brief ter beschikking. Met de openbaarmaking ervan hopen ook wij onze lezers te verplichten.

De eenvoudige beschrijving van het opofferend leven der Katholieke Liefdezusters, in onze zusterkolonie te midden dier ongelukkige melaatschen, is een treffende apologie der christelijke Charitas, die somwijlen zelfs in deze haar heldhaftige uitingen wordt miskend.

Paramaribo, 31 Mei 1902.

Zeer beminde Broer en Zusters,

Het zal u zeker wel aangenaam zijn, eens weer een en ander uit West-Indië te vernemen. Sedert Januari meende ik u al te schrijven, maar tot nu toe, is het nog altijd verbleven. Het deed mij veel genoegen, uit den laatsten brief uw aller welstaad te vernemen! ik maak het ook zeer goed, opperbest.

In de maand April heeft eene onzer beminde medezusters, Zr. M. Juliette het tijdelijke met het eeuwige verwisseld. Haar Ew. was in haar langdurige ziekte nog altijd werkzaam bij de melaatschen; vol ijver en zelfopoffering, was zij steeds bezorgd om die ongelukkigen in alles bij te staan en hunne verlangens als 't ware te voorkomen, totdat zij eindelijk van krachten uitgeput in de ziekenkamer moest blijven, om de komst van den Bruidegom af te wachten, maar nu was haar verlangen naar den hemel ook zoo groot dat men haar gedurig hoorde herhalen: „Kom toch, lieve Jesus, kom mij toch halen"! Toen eindelijk de dokter noodig oordeelde, dat H.Ew. de laatste H.H. Sacramenten zouden worden toegediend, was hare vreugde overgroot.

Den 9den April vervulde de goede Jesus het voor haar zoo vurig verlangde oogenblik. De Bruidegom kwam zijne getrouwe Bruid halen om eeuwig feest te vieren in den hemel.

's Middags om 12 uren begon de doodsstrijd en duurde tot ruim 3 uren: toen gaf onze goede zuster den geest. De Hoogeerw. pater provicaris, onze beminde Eerw. Moeder en wij allen, waren om het sterfbed van onze goede zuster neergeknield; wat is het toch troostend, een bruidje van O. L. Heer te zien sterven.

Tegen vijf uren werd het lijk van de dierbare overledene met het religieuze pakje aan, in de kist gelegd en in onze kapel gezet, alwaar het tot de begrafenis bleef staan.

Den volgenden morgen deed den Hoogeerw. pater pro-vicaris de uitvaart in onze kapel. Voor de H. Mis naderden allen tot de H. Communie, na het Evangelie preekte pater provicaris. Den geheelen dag kwamen menschen van alle kanten, om onze goede zuster nog eens te kunnen zien, ook werden er van alle kanten kransen aangebracht van frissche bloemen in allerlei vormen: van een kruis, van een hart, enz., met grote linten en strikken eraan. Al die kransen werden bij elkaar in de kapel gelegd, en toen het lijk werd uitgedragen, nam ieder hun eigen krans en gingen er mede achter het lijk naar het kerkhof.

's Namiddags om vijf uren had de plechtige begrafenis plaats (hier mogen de lijken niet langer dan 24 uren boven aarde staan).

Om 3 uren was de kapel al zoo vol menschen, dat men er haast niet meer in of uit kon; nog nooit was onze tuin zoo vol geweest. Het was wel aardig om te zien al die verschillende soorten van menschen, bijna allen waren in het wit gekleed, dat is hier diepe rouw, men ziet bijna nooit iemand in 't zwart in den rouw, allen zijn in 't wit, en die achter het lijk gaan, zijn ook allen in den rouw. De vrouwen hebben een witten doek over het hoofd gebonden, dien ze tot bijna op de oogen aftrekken, dat is hier diepe rouw. Nu ga ik weer verder de begrafenis vertellen. Tegen half vijf kwam de HoogEerw. pater provicaris met nog 12 Redemptoristen en alle koorzangers van de kathedrale kerk! Allen schaarden zich om de kist om het *Libera* te zingen. Nadat de plechtigheid geëindigd was, werd het lijk nogmaals gezegend en bewierookt; nu werd de deksel op de kist gelegd, en onder het zingen van het *De Profundis* werd het lijk de

rakter van de eilandbewoners onzer kolonie. Men veroorlove ons derhalve eenige brokstukken uit de geschiedenis van Curaçao aan te halen. Wij zullen zoo beknopt mogelijk wezen.

Een *volkstaal* kan niet met geweld worden *ingevoerd*, zij ontstaat langzamerhand, groeit op met het volk en leeft op 't innigst daarmede. Taal en volk zijn één, in de taal ligt zijn *geschiedenis*.

Alonso de Ojeda heeft in 1499 ons eiland ontdekt en aanstonds volgden de spaansche kolonisten. Daar ontstond gemeenschap, verkeer tusschen de overwinnaars en de overwonnenen, die, minder ontwikkeld, geen begrip hadden van lezen en schrijven en dus slechts den klank konden opvangen der woorden, welke tot hen gesproken werden. Er bestond voor hen geen ander middel om met de Spanjaarden in verbinding te treden, dan door, hoe gebrekkig ook, de klanken, wier beteekenis zij begrepen hadden, te herhalen. De zinbouw bleef natuurlijk zeer onvolmaakt, omdat het volk geen begrip hiervan had, noch gelegenheid om zich hierin te ontwikkelen.

Het papiëmentsch heeft ontegenzeggelijk het oud-spaansch tot grondslag, wat zich vermengd heeft met portugeesch en hollandsch en een weinig afrikaansch. Na de ontdekking onzer eilanden zijn de bewoners het eerst met Spanjaarden in aanraking gekomen en hebben ruim honderd jaar met hen verkeerd.

„In 1529 stond keizer Karel V het landschap Venezuela met onderhoorigheden af aan een te Augsburg alstoen gevestigd handelshuis Welser, hetwelk Juan de Ampúez als gouverneur naar Curaçao zond. Hij vestigde zich in de nabijheid van Sta. Bárbara, dat toen de hoofdzetel werd en waar ook een Spaansche priester in een aldaar gebouwde kapel den dienst verrichtte." (*Curaçao en zijne bewoners door A. T. Brusse.*)

„De Spanjaarden bleven ruim een eeuw in het bezit van dit eiland. Zij bouwden een dorpje, *St. Anna* genaamd, nabij de baai van dien naam, ter plaatse waar nu de plantage *Groot Kwartier* is gelegen en dwongen de Indianen zich daar te vestigen en heerendiensten te bewijzen." (*Idem*).

De Caraïeben, die hier op Curaçao woonden, zouden evenals die, welke van de kust zijn gebleven, langzamerhand spaansch hebben gesproken, gelijk dit geschied is bij onze naburen. Maar onze eilandbewoners kwamen nog met andere volken, dan de Spanjaarden in aanraking, wat invloed had op de verdere vorming hunner volkstaal.

„De eerste door J. de Laet [bewindhebber der Companie] geboekte tocht van Nederlanders naar onze tegenwoordige bovenwindsche eilanden is die van eenige zouthalers van Punta de Arraya naar Bonaire in het jaar 1623, die daar eenig verfhout kapten en nog hetzelfde jaar gevolgd werden door eenige Compagnie's schepen, „die daar mede roodt houdt afbrachten."

Daarop volgde de tocht van *Boudewijn Hendricksz*, burgemeester van Edam, die...... den 10den Februari 1626 aan[kwam] op Bonaire...... ; ...... de admiraal [zette] 11 op zijn tocht genomen Spanjaarden en Portugeezen aan wal en vertrok den 17n. April weer van het eiland." [*De Nederlanders op de West-Indische eilanden door J. H. J. Hamelberg*]

Eindelijk namen de hollanders voorgoed bezit van onze koloniën in 1634 toen op den 29sten Juli *J. Van Walbeek* met een vloot van 6 schepen hier binnenzeilde.

„Drie honderd en veertig Indianen werden nu met de Spanjaarden ingescheept aan boord van de gereedliggende vaartuigen en naar Coro overgebracht." (*Idem.*)

Slechts 20 families, bestaande uit 75 personen bleven bij de onzen. Nu moest „in de behoefte aan werkvolk worden voorzien door den aanvoer van slaven van de afrikaansche kust; doch spoedig kon men dien aanvoer missen, daar de gezonde lucht en de niet zware arbeid een gunstigen invloed op de voorplanting uitoefenden" (A. T. Brusse.) Deze invoer werd nu hoofdzakelijk nog doorgezet in belang van den ruilhandel.

Zoo ooit, dan was het toen de tijd geweest, om het hollandsch hier langzamerhand in te voeren en algemeen te maken. De hollanders waren hier heer en meester en de hollandsch sprekende personen overtroffen de bevolking verre in aantal. Moet men het nu toeschrijven aan het voorzichtig beleid en practischen zin der Nederlanders, dat zij in de veroverde landen niet hun taal, zeden en gewoonten zoo aanstonds invoerden, om het volk tevreden te houden en hen niet voortdurend er aan te herinneren, dat zij onverwonnenen waren? Of moet men veeleer aan onze kolonisten een verwijt doen van gebrek aan „esprit hollandais", zooals Dr. Th. Ch. L. Wijnmalen doet in zijn verdienstelijke brochure: „*Les possessions néerlandaises dans les Antiles?* Deze geleerde schrijft het niet invoeren der hollandsche taal toe aan gemakzucht en gemoedelijkheid, maar wijst ook op de moeilijkheid om kinderen te beletten de taal der dienstboden te spreken met wie zij aanhoudend omgaan. In het „*Eerste jaarlijksche Verslag van het Geschied-, Taal-, Land- en Volkenkundig Genootschap*" zegt de heer A. Jesurun in zijn „Beschouwingen over de volkstaal van Curaçao": „Het Papiëmentsch is werkelijk *une langue d'enfant*, en heeft daarom veel overeenkomst met de primitieve talen ...... De Curaçaosche volkstaal heeft als de taal der kinderen iets kernachtigs, en aan de denkbeelden wordt door stembuigingen meer of minder kracht bij gezet.

Van verbuiging of vervoeging geen zweem.

Voor volwassen vreemdelingen is volkomen bekendheid met de eigenaardigheden van het Papiëmentsch moeilijk te verkrijgen. Kinderen daartegen, *imitateurs par excelence* raken daarmede in korten tijd vertrouwd."

„La conséquence en est que la langue hollandaise est ordinairement oubliée dans la seconde generation, ou que moins elle est mal parlée. (Wijnmalen)

„La langue autrefois en usage chez les domestiques ...... est par conséquent devenue la langue universelle et 'semploie de préférence dans la vie de tous les jours" (Idem.)

Men mag bij dit alles niet vergeten, dat de hollanders niet lang de meerderheid bleven vormen, spoedig kwamen hier ook portugeesch sprekende familiën. Dit feit is, volgens onze meening voldoende om de niet algemeenheid der hollandsche taal in die tijden te verklaren zonder nu juist onzen voorvaderen hiervan een verwijt te maken.

„Inmiddels was de bevolking op Curaçao sterk toegenomen en daartoe gaf aanleiding eensdeels het verlies van de zoo schoone als vruchtbare kolonie Brazilië, waardoor vele Ned. familiën, die meer dan 30 jaren daar gevestigd en aan het tropisch klimaat, de zeden en gewoonten gewend waren, zich hier metterwoon kwamen vestigen; en anderdeels de verdrijving der Israëlieten uit Portugal in 1659, die met toestemming der W. I. Maatschappij; in grooten getale naar Curaçao overkwamen." [A. T. Brusse].

Het papiëmentsch, zooals het nu nog door de bevolking wordt gesproken, wijst duidelijk zijn afkomst aan, maar tevens ook drukt deze volkstaal de geschiedenis uit van de wording en ontwikkeling van het volk, waarmede het samenhangt en leeft. Ook het papiëmentech is de ziel van een volk.

(*Wordt vervolgd.*)

„HET VADERLAND"

In zijn mail-editie van 27 Juni, N°. 26 maakt dit blad een particuliere correspondentie openbaar uit West-Indië, op Curaçao geschreven in Mei 1902. Deze correspondent begint met over onze onderwijsquestie te spreken naar aanleiding van ons tweede stuk over de „Nieuwe subsidie voor het Onderwijs" voorkomend in ons blad van 10 Mei, N°. 958.

Wij hadden niet verwacht, dat ons van niet bevriende zijde zulk een welkome hulp zou worden gebracht. Dat de schrijver niet „*een van de onzen*" is blijkt duidelijk uit sommige uitdrukkingen, welke gewoonlijk door onze bestrijders worden gebezigd, wanneer zij over het katholiek bijzonder onderwijs spreken. Wij maken hier melding van, niet om erover te klagen, maar om de onpartijdigheid van den schrijver te prijzen, die deze questie werkelijk objectief heeft willen beoordeelen en juist door de moeilijkheid, welke hij ondervond om zich volkomen te ontworstelen aan den partijgeest, des te meer nog bewijst hoe duidelijk ons goed recht tot hem sprak. Een enkele bemerking zijn wij hem verschuldigd.

In N°. 957 van ons blad schreven wij: „Na jaren lang zulke groote onkosten vrijwillig te hebben gedragen, kan het Vicariaat niet langer *alleen* die groote lasten torsen; aan de overdreven voorwaarden ter verkrijging van subsidie kan niet worden voldaan, *dus zullen de scholen worden gesloten* en bijgevolg het onderwijs voor de arme bevolking geheel aan de Regeering vervallen."

In N°. 958 volgde: De Regeering wil dus de subsidie van het Bijzonder Onderwijs verhoogen met de geringe som van ƒ2100, terwijl zij daarbij de verplichting oplegt om terstond ƒ54,000 uit te geven. Dit is onmogelijk. Wij worden genoodzaakt *de scholen te sluiten.*"

Eenvoudig deelden wij hier *een besluit* mede, waartoe wij *gedwongen* werden, zoo het Ontwerp aangenomen zou worden; volstrekt geen *bedreiging*. 't Spijt ons dat deze woorden dergelijke indruk te weeg brachten. Wij hopen derhalve, dat onze geachte verdediger de volle waarde onzer argumenten thans nog meer gevoelen zal, nu wij deden zooals hij verwacht had en alle bedreiging achter wege lieten om slechts bewijzen te leveren. Waarom wij er niet van spraken onze schoollokalen af te staan aan het gouvernement of minstens ze te verhuren?, zoo vraagt de correspondent verder. Omdat wij nog steeds den uitslag afwachten en nog maar niet tot de overtuiging kunnen komen, dat het Bijzonder Onderwijs in onze kolonie zulk een droevig einde zal hebben. Mocht het Ontwerp echter worden aangenomen, dan zullen wij volgaarne een kleine teruggave aannemen voor de vele onkosten, die wij ons getroosten moesten om zulke flinke schoollokalen te bouwen. Wij zullen er niets op tegen hebben om die dure gebouwen te verhuren of te verkoopen.

Maar zoover, hopen wij zal het niet niet komen. Zoo wij flink gesteund worden, zijn wij bereid nog langer te zorgen voor het onderwijs der arme bevolking. Volge nu de practische gevolgtrekking van den correspondent in „Het Vaderland", wien wij hierbij onzen welgemeenden dank brengen voor zijn hooggewaardeerde hulp.

„Het belang van de geestelijkheid is het onderwijs van de mindere standen in haar handen te houden; het belang van het Gouvernement is groote uitgaven, welke toch doelloos zullen blijven, te vermijden. Een billijke verhooging van de subsidie is daarom ten volle aanbevelenswaardig. Het Gouvernement heeft recht om te eischen, dat voor het geld, dat het verstrekt, een eenigzins degelijk onderwijs worde gegeven. Veel mag er niet gevorderd worden, hooge eischen dienen niet gesteld aan het onderwijzend personeel. Eenig meerder toezicht dan het bestaande kan wel gevorderd worden, maar onder tegenwoordige omstandigheden is het een voornaam vereischte, dat groote uitgaven, ja, elke niet dringend gevorderde uitgave vermeden worde."

---

kapel uitgedragen. 12 Eerw. paters gingen het eerst achter het lijk, na de paters de fraters, daarachter gingen wij, echter maar tot in vestibule, daar bleven wij aan weerszijden geschaard staan, totdat alle menschen gepasseerd waren, toen gingen wij weer naar de kapel terug, eene groote processie menschen volgde het lijk naar het kerkhof. Zes bruidjes in het wit gekleed, met blauwe sjerpen, gingen aan weerskanten van het lijk om de kwasten van het lijkkleed te dragen en droegen elk een krans van bloemen schuin over den schouder; eene prachtige krans, in den vorm van een kruis, die bijna de deksel van de kist bedekte, is met de kist in den grond gestopt.

Op het kerkhof was het zoo plechtig geweest. De menschen hadden nog niet zulk eene plechtige begrafenis bijgewoond. Pater provicaris had zoolang gepreekt dat het donker was, voordat alles was afgeloopen.

Onze arme melaatschen hadden elk een paar centen geofferd, om een H. Mis voor de zuster te laten lezen, die Zondags in hun kerk werd afgekondigd. Ook hebben de menschen een plechtige Lijkdienst in de kathedrale kerk laten doen voor onze goede zuster.

Vreugde en droefheid volgen hier elkander niet zelden op. Juist acht dagen na de begrafenis van onze goede zuster, was het groot feest bij onze melaatschen: De eerste steen werd gelegd voor eene nieuwe kerk, die uitsluitend voor die arme lijders bestemd is, dat was weer eene groote plechtigheid. De Hoogeerw. pater provicaris kwam met nog 2 paters en een frater; na eerst een langen tijd gezongen en gebeden te hebben, werd het terrein geopend, en nu moest onze beminde Eerw. Moeder den eersten steen komen leggen; wij allen en onze goede melaatschen, die naar eenigszins loopen konden, stonden rondom het terrein; hoewel de priesters ondertusschen bleven bidden en zingen, moesten wij toch allen lachen en onze goede zieken niet minder, omdat het Moeder zoo aardig afging.

Toen onze Moeder den eersten steen gelegd had, werd de Litanie van alle Heiligen gezongen, nog wat gebeden en de plechtigheid was afgeloopen. Daarna werden onze goede zieken getrakteerd op bier met krentenbollen, de mannen kregen sigaren, de vrouwen en kinderen koekjes, ondertusschen hebben ze nog wat gezongen en gespeeld en getrommeld enz., de paters bleven bij hen, om die ongelukkigen een genoeglijken dag te bezorgen.

O, u moest eens zien, beminde broer en zuster, wat die arme lijders nog een pleizier kunnen maken; behalve de kleine meisjes hebben we ook een 20 kleine melaatsche jongens, maar het is aardig om te zien, hoe ze nog op die diep gewonde, mismaakte voeten kunnen voorthuppelen, want, hoe jong ook, hebben ze toch al zulke diepe wonden en mismaakte handen en voeten; sommige kleine jongens hebben maar kleine stukjes van handen meer, waar niet een goede vinger meer aan is, hunne ooren zijn vreeselijk groot, vol met knobbels, evenals het aangezicht en de neus, zoo hier en daar gaan de ooren en neus vaneen, precies of er met een mes doorgesneden is, zoo hangen ooren en neus te bengelen aan het hoofd.

Sommigen zelfs kleine kinderen, zijn van het hoofd tot de voeten bijna geheel ontveld, hun geheele lichaam lijkt maar eene wond. Wij zijn al eens bezig geweest om de meisjes het naaien te leeren, maar dat geeft niets, sommigen hebben geene vingers meer en anderen maar kleine stukjes en stijve handen—; wat zijn het toch ongelukkige stakkers, wel een groot voorrecht voor hen dat zij hier naar ziel en lichaam zoo goed worden verzorgd. Behalve een meisje van 9 jaren, dat nog niet gedoopt is, zijn alle melaatschen die wij op het oogenblik verplegen Katholiek.

Wij hopen dat de goede God onze Missie blijve zegenen, en dat wij nog zeer velen van die arme lijders mogen verplegen, om hunne zielen voor den Hemel te winnen.

U Oprecht Liefh. Gelukkige Zuster

Zr. Ma. Ewaldina.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke berichten.

In Zweden en Noorwegen maakt het Katholicisme merkbaren vooruitgang. Te Trondjhem is dezer dagen de eerste katholieke kerk ingewijd. De gouverneur en al de Protestantsche overheden hebben deze indrukwekkende plechtigheid met hunne tegenwoordigheid vereerd. Deze wijding wordt beschouwd als eene ware gebeurtenis, want deze oude hoofdstad van het Noorden was het Rome der Lutheraansche orthodoxie.

Ook uit een verslag der Scandinaafsche missies blijkt, dat het Katholisme in het land sterk vooruitgaat.

Volgens den Noorschen correspondent van den *Patriote* zal door de Propaganda aan de Nederlandsche provincie der Predikheerenorde worden toevertrouwd de missie in Noorwegen.

* *

De Hoogeerw. Pater L. Theissling, Prior Provincialis der hollandsche provincie der Paters Dominikanen, is 1 Juni naar Rome vertrokken en 24 Juni in het klooster van Huisen teruggekeerd.

* *

Dinsdagmorgen zal Z. D. H. Mgr. J. J. A. van Baars in de kerk van St. Anna en Woensdag in de Rozenkranskerk het H. Vormsel toedienen.

Marine.

Het verblijf van Hr. Ms. pantserschip *Koningin Regentes* in West-Indië is met eene maand verlengd en dientengevolge het tijdstip van terugkeer in Nederland vastgesteld op omstreeks 1 Sept. a. s.

Havennieuws.

Zaterdag ll. is de HEG. heer Gouverneur en gezelschap per paketschoener *Gouverneur van Heerdt* van Bonaire teruggekeerd.

* *

H. M. *Koningin Regentes* kwam Zondag ll. terug van Puerto Cabello en is Maandag wederom in die richting uitgestoomd om in de nabijheid dezer havenstad schietoefening te houden en zoo noodig hulp te bieden aan Neerland's onderdanen, indien dit nog noodzakelijk mocht blijken.

* *

H. M. *Suriname* is Dinsdag naar La Vela de Coro vertrokken.

Gevallen regen.

van 23 — 30 Juni	4,6 mM.
van 30 Juni — 7 Juli..........	4,8 mM.
van 7 Juli — 14 „	0,3 mM.
van 14 „ — 21 „	0,3 mM.
Totaal	10 mM.

„El Imparcial."

Onze geachte Collega mocht in zijn nummer van Dinsdag ll. met rechtmatige zelfvoldoening nederzien op zijn 28jarig bestaan. Er behoeft bij hem geen vrees te bestaan voor tegenspraak, wanneer hij meent fier de verklaring te mogen afleggen steeds *onpartijdig* de ware belangen van ons eiland te hebben verdedigd. Wij zijn overtuigd, dat, zoolang hij werken kan, naar wij hopen nog vele jaren, hij ook steeds met dezelfde onafhankelijkheid zal optreden. Gaarne willen wij bekennen, dat het voor ons steeds *een genot* was met hem in discussie te treden. Zijn nette, loyale wijze van handelen kon slechts leiden tot beter inzicht van zaken en de verspreiding der waarheid slechts ten goede komen. Moge dit nog lang zoo blijven.

„De Vrijmoedige."

In het nummer van Donderdag ll. werd een correspondentie opgenomen, uit Curaçao aan het *Dagblad van Zuid-Holland en 's Gravenhage* opgezonden.

Maar met welk doel toch? Was die brief dan zoo belangrijk? Men oordeele.

Na een korte tirade over den financieelen toestand volgt er onmiddellijk: „Onze nieuwe Landvoogd is vol plannen; hij wil het goede, zooals o. a. blijkt uit de indiening zijner ontwerpen op het onderwijs, hier door alle weldenkenden en naar algemeene ontwikkeling strevenden ten zeerste toegejuicht."

Het spijt ons, maar in dit geval willen wij liever niet voor *weldenkend en naar ontwikkeling strevend* doorgaan.

Doch laat ons ernstig blijven. De ontwikkeling begint bij het lager onderwijs. Wij hebben toch minstens naar die ontwikkeling gestreefd door *scholen te openen* voor de arme bevolking. Die scholen zijn goed bezet, soms zelfs opgepropt met kinderen. Maar men moet niet vragen hoeveel moeite het kost, al die kinderen naar school te krijgen. En toch blijven nog velen verstoken ook van het geringste onderwijs, omdat wij de ouders niet dwingen kunnen hun kinderen te zenden. Zoo gaarne zouden wij *allen* helpen, maar de onkosten zijn reeds zoo groot, dat *zonder krachtige hulp* het ons *onmogelijk* blijft het onderwijzend personeel te vermeerderen of de scholen te vergrooten.

Wie houdt hier de beschaving en ontwikkeling tegen? Wie heeft het eerst er naar gestreefd de arme bevolking ten minste *iets* te leeren.

Zijn de katholieke bijzondere scholen niet de eenig bestaande in de buitendistricten? Massa's der arme bevolking, die niet lezen noch schrijven kunnen zijn er, omdat zoovelen, de school *niet bezoeken* en het bijz. onderwijs zonder flinke subsidie onmogelijk kon worden uitgebreid. Doch genoeg hierover.

Op 't slot der correspondentie nog een blijk van helder inzicht.

„Met algemeene instemming zag men hier, dat de Landvoogd haar [Mevrouw Guzman Blanco] gisternamiddag een bezoek bracht."

Hoe is het mogelijk hier van *algemeene instemming* te gewagen. De bladen hebben het bericht medegedeeld, zonder iets er bij te voegen. Toen vroeg onze Collega *La Cruz* of het niet onvoorzichtig was, dat de Gouverneur *het eerst* bij een *vreemde* familie [Matos, waar de dame gelogeerd was] een bezoek bracht. Daar onze Landvoogd tot dusverre slechts *officieele* bezoeken aflegde, kon het den schijn hebben, als of de Regeering van Curaçao de revolutie in Venezuela goedkeurde, daar Grl. Matos nu eenmaal het hoofd is der opstandelingen. *El Imparcial* nam dit bericht vertaald over. En een ieder weet hier toch wel hoe druk dit bezoek werd besproken... en goedgekeurd?

„De Vrijmoedige" had na het mededeelen van dergelijke correspondentie, wat volstrekt niet nuttig noch noodzakelijk was, toch wel een enkel woord er aan toe mogen voegen om der lieve waarheidwille.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Edelmira Arteaga, Carmen M. Blanco, Lorensia Cranberg, Mr. Capohilly, Renaco de Castro, W. de Ruyter van Steveninck c/o Hellmund & Co., de Ruiz, Cleotilde Herrera de Ferrini, Hermanos Faneyte, K. A. Grinings, Jack Lijnch, Rozalia Margarita, Carmela Montes, Mimi Marug, Rowland Pinedo, Rosa Rondina, Oscar Silfa, Luis F. Asereto Urbaneja.

Aangeteekende stukken: C. D. Meyer [2], E. M. Penso en een rebut geadresseerd aan: Antonio Suleeta, Baltimore.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements-beschikking, is:

1°. aan den Heer P. F. de Haseth, geëmploijeerde ter Administratie van financiën alhier, twee weken binnenlandsch verlof verleend, met vergunning om zich naar Aruba te begeven.

2°. aan den Heer J. A. P. Thielen, wn: Griffier en Notaris enz., op Bonaire, ééne maand binnenlandsch verlof verleend, met vergunning om zich naar Curaçao te begeven.

3°. aan den Heer J. E. van Duyneveldt, Hulpprediker bij de Protestantsche Gemeente op Aruba, op zijn verzoek, met ingang van den 1n. Augustus a s. eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Ingezonden Mededeelingen.

Buitenland.

Transvaal.—De beursgeruchten zeiden het reeds, en verscheidene aanwijzingen hebben we zelf reeds besproken: er is blijkbaar een andere vrede gesloten dan de gepubliceerde.

In een Kaapsche correspondentie aan de *N. Ct.* leze we o. m.:

Een week vóor er vrede was, wist men op de Effectenbeurs dat ze komen zou; de effecten rezen plotseling, er kwam een ongewoon leven; — op den dag, toen ieder wist dat er vrede was, was er geen rijzing van de markt te bespeuren; eer was de handel flauw...... Veelbeteekend zei de deken der Engelsche kerk Zondagmorgen van den kansel: „Moge het een vrede met eere zijn."

En verder:

Wij weten op het oogenblik nog niet, wat de voorwaarden zijn. Sir Gorden Sprigg wist ze gisteravond op de vergadering wel, maar hij mocht niets zeggen. Men schijnt van die voorwaarden al iets te weten, men: de bovengemelde kring; en — neen, die vrede zal niet eervol zijn.

Bovendien is er één merkwaardig feit: de wapenen zijn neergelegd, een burgerlijk bestuur is ingesteld maar ......de censuur bestaat nog en Chamberlain verklaarde, dat ze voor perstelegrammen ook nà de kroning voorloopig zou blijven.

't Moet heel langzaam doorlekken.

Wat?

Al is de censuur nog zoo voorzichtig de waarheid overvalt haar wel, zullen we maar hopen.

Ook op de beweging voor schorsing der grondwet in de Kaapkolonie werpt bevengenoemde briefschrijver een merkwaardig licht:

De militairen vinden het niet erg aantrekkelijk, dat er weldra onderzoek zal ingesteld worden naar hun handelingen: het vonnis van Scheepers en dat van Lotter en zoo vele anderen zal gewikt en gewogen worden. Gesteld: Scheepers was niet meer schuldig dan Pony de Wet of Kritzinger, dan is er een moord gepleegd, enz. Ik noem maar iets. En de brouwketel zal nog al wat te zien geven en zeker een vieze reuk verspreiden, als het deksel wordt opgelicht. Dus: liever geen onderzoek. Maar hoe dat klaar te spelen? — wel eenvoudig het lichaam, dat met het onderzoek belast is, afschaffen voor eenigen tijd, of anders vóor altijd onschadelijk maken.

Opheffing der constitutie!

Morning Leader roept uit:

Toen de oorlog nog een dubbeltje op zijn kant was, moesten de Kaapsche Boeren zoet gehouden worden met de plechtigste verzekeringen, dat hun niets te duchten stond. Milner beloofde hun onvoorwaardelijke handhaving hunner rechten in naam der Koningin, "gegeven onder mijne hand en onder mijn zegel."

Toen de republieken eindelijk het hoofd moesten buigen voor de overmacht, waren eensklaps alle beloften vergeten. Nu kan aan de onderdrukking van het Hollandsche Afrikanerelement ten zuiden van de Oranjerivier onbelemmerd begonnen worden.

Als de Afrikaners er ook niet waren.

Twaalf militaire districten zijn nu in Zuid-Afrika ingesteld, met te zamen 75,000 man bezetting. Ook kolonel Settle, van het vermaarde „imperial circus", is bevelhebber van een der districten.

De Engelsche berichten erkennen nu ineens, dat het land geheel en al verwoest is.

Voor het oogenblik leven de Boeren meerendeels in de steden of in den omtrek ervan, daar bijna al hunne hoeven verbrand of verwoest zijn. Ondanks de pogingen van de Engelsche overheid, is de ellende vrij groot en zal zij ongetwijfeld voortduren tot men de burgers terug zal kunnen zenden met het noodige geld om hun huizen weer op te bouwen en hun kudden te hernieuwen, wat waarschijnlijk tamelijk lang zal duren.

Toch een zeer humane oorlog.

Het nieuwe burgerlijk bestuur van Transvaal heeft bepaald, dat het Hollandsch zoowel bij burgelijke als strafgedingen toegelaten wordt, „als het noodig echijnt”.

Neerlandia, het orgaan van het Algemeen Nederlandsch Verbond zegt, dat de toestand van president Steyn zoo is, dat men op geen herstel meer hopen mag.

En de *N. R. Ct.* voegt daarbij:

Nu dit eenmaal openlijk gezegd is, heeft het geen nut, langer te verzwijgen wat ons reeds eenigen tijd bekend was: de toestand van den edelen president van den Oranje Vrijstaat is zeer zorgelijk. Vermoedelijk is het een gevolg van den val, waarover wij onlangs gesproken hebben, maar in elk geval lijdt Steijn nu aan een ziekte, die misschien nog lang duren kan, maar die — men mag er niet meer aan twijfelen — slechts een noodlottig einde kan hebben.

Het voormalige hoofd van den Vrijstaat en de nieuwe souverein wellicht op 't punt om beiden te verschijnen voor den Koning der Koningen.

Frankrijk. — Nog altijd is de Fransche Kamer niet gereed gekomen met het onderzoek van de geloofsbrieven der nieuw-gekozenen, en talrijk zijn de pogingen, door de meerderheid aangewend, om aan politieke tegenstanders den toegang tot het wetgevend lichaam te ontzeggen.

De radicalen, welke benaming in Frankrijk synoniem is met anticlericalen, leggen daarbij ondergewoonte weer een groote mate van onverdraagzaamheid aan den dag.

Telkens heet het, dat deze of gene afgevaardigde zijn verkiezing te danken heeft aan „clericale inmenging,” en deze botte opmerking blijkt bij herhaling voldoende te zijn, om een stemming ongeldig te doen verklaren.

Een sterk staaltje van den overmoed der anti-clericalen gaf de heer Hubbrad.

Deze Hubbard is een echt bekrompen intransigent en schijnt zijn voornamen: Gustaaf Adolf te willen eeren door zoo vijandig mogelijk tegen de Katholieken op te treden.

Hij bestreed met groote felheid de geldigheid van een verkiezing, waar de uitslag, naar hij beweerde, was vervalscht door „de inmenging der geestelijkheid.”

Waarin deze inmengiug bestond?...

Il y a eu une campagne de prières, zeide Hubbard, wat eenvoudig beteekent, dat men voor de verkiezing van den overwinnenden candidaat *gebeden* had.

En op dezen grond wenschte Hubbard, dat men den gekozene niet als afgevaardigde zou toelaten.

De Kamer stelde hem in 't ongelijk, maar toch gingen nog ruim twee honderd leden met Gustaaf Adolf mee.

Een dergelijke argumentatie en een dergelijke stemming zijn dan ook teekenend, al was het resultaat niet naar den zin der anti-clericalen.

Geen sterker argumenten werden aangevoerd tegen verkiezingen, die wèl ongeldig zijn verklaard.

En terwijl de „inmenging der geestelijkheid” als een dooddoener dienst doet, wordt met geen woord gerept van de pressie der ambtenaren, die voor de regeerings-candidaten ijverden, noch van de gelden uit de geheime fondsen, ten bate dierzelfde candidaten besteed.

Revolutionnairen als Hubbard drijven hun verachting voor de uitspraak des volks, waarvan zij altijd den mond vol hebben, zoover mogelijk, en stellen daarvoor brutaalweg hun eigen partij-tirannie in de plaats.

Ook *buiten* Frankrijk!

— De onverdraagzame meerderheid der Fransche Kamer gaat onverdroten voort met het ongeldig verklaren van verkiezingen, die tegenstanders van hun sectarische politiek in de Kamer hebben gebracht.

En even onverdroten blijft men zich beroepen op de „clericale inmenging”, als afdoend „argument”!

Een merkwaardig geval deed zich daarbij onlangs voor. Er was weer een „clericaal”, die zijn verkiezing aan de „inmenging” der geestelijkheid te danken had en op wien dus het schervengericht moest worden toegepast.

„Maar ik ben protestant,” riep de gekozene uit. „Waarom zouden katholieke priesters propaganda voor mij hebben gemaakt?”

Het mocht niet baten. Het hielp ook niet, dat men allerlei staaltjes bijbracht van de verregaande pressie ten gunste van den regeeringscandidaat uitgeoefend. De verkiezing werd met 321 tegen 244 stemmen ongeldig verklaard.

Duitschland. — De dood van den Koning van Saksen heeft stoornis gebracht in 'sKeizers reis door de Rijnstreken. Het bezoek aan Dusseldorp en aan haar tentoonstelling, welke beiden haar feestkleeding reeds hadden aangetrokken, is tot groote teleurstelling der bevolking tot Augustus uitgesteld.

De reis, hoe ongelukkig onderbroken, heeft den Keizer intusschen gelegenheid gegeven een paar redevoeringen uit te spreken, welke hem weer teekenen: een pleidooi voor den godsdienst en een voor den vrede. Op het stadhuis te Aken legt hij er eerst nadruk op, dat Duitschland de wereldheerschappij niet op gebied van den oorlog, maar op dat van de wetenschap zoekt. Dan ging hij voort:

„Hier staat naast mij generaal baron von Loë, een trouw dienaar zijns heeren en der Pruisische koningen. Hij werd door mij gezonden naar Rome, naar het jubileum van den Heiligen Vader.

„Toen hij mijne gelukwenschen en mijne jubileumsgeschenken overhandigde en in vertrouwelijk gesprek met den H. Vader vertelde, hoe het bij ons in Duitschland stond, antwoordde Z. H.: „dat het Hem verheugde, te kunnen verklaren, dat generaal von Loë steeds den vroomheidszin der Duitschers, en vooral van het Duitsche leger had hoog gehouden, Z. H. kon hem echter nog meer zeggen en verzocht hem, het zijnen Keizer mee te deelen: het land in Europa, sprak de H. Vader, waar nog tucht en orde heerschen, waar nog eerbied voor de overheid en eerbied voor de Kerk bestaat; het land waar ieder katholiek ongestoord en vrij zijn geloof kan dienen en zijne geloofsvoorschriften naleven, dat is alleen het Duitsche Rijk” (Levendige toejuichingen.)

„Mijnheeren, deze woorden geven mij het recht van te zeggen, dat beide eerediensten in mijn rijk een groot doel voor oogen moeten houden: de vreeze Gods en den eerbied voor de Kerk te onderhouden en te sterken.

„Want, of wij ook moderne menschen zijn en leven en sterven en een doel najagen op dezen of genen weg, ieder is verloren, die niet zijn leven op den grondslag van den godsdienst stelt.

„Daarom leg ik op dezen dag, op deze plaats, die niet alleen tot spreken, maar ook tot gelooven stemt, de belofte af, dat ik het gansche volk en het gansche rijk, mijn leger, mij zelven en mijn huis onder de bescherming stel van Hem van wien gezegd wordt: er is geen heil buiten God! en die zeide: Hemel en aarde zullen vergaan, doch mijne woorden zullen eeuwig leven.”

Er is in de Duitsche pers heel wat te doen geweest over deze redevoering. In het vuur zijner als steeds enthousiastische improvisatie had keizer Wilhelm gezegd: „In het Duitsche Rijk alleen kunnen de katholieken vrij en ongehinderd volgens hun geloof leven en dat hebben zij te danken aan hun keizer.” Deze woorden zou de Paus tot generaal von Loë gesproken hebben. Dit nu kon de H. Vader onmogelijk zóó gezegd hebben, daar de protestantsche onverdraagzaamheid in Mecklenburg, Brunswijk en Saksen al te bekend is. Maar de geheele anti-katholieke pers in Duitschland schreeuwde aanstonds, dat het Centrum thans een openlijk dementi van den Paus had gekregen en al zijn klachten moest intrekken, daar de Paus zelf erkend had, dat daartoe geen reden was.

Generaal von Loë, op wiens mondeling verslag de keizer zijn luchtige mededeeling bouwde, heeft nu Zondag in een te Bonn gehouden feestvergadering, ter gelegenheid van het het vijf-en-twintigjarig pontificaat van Leo XIII, zelf uitdrukkelijk verklaard, dat de H. Vader in hem verleende audiëntie heel zeker het woord „alleen” niet gebezigd heeft en ook niet *kon* bezigen, al ware het slechts, omdat hij andere staten niet mocht beleedigen. Ook sprak de Paus enkel van de kerkelijk-politieke toestanden *in Pruisen* „dat op het gebied van geloofsvrijheid bijna alle Staten vooruit is.”

„Maar het spreekt vanzelf,” dus vervolgde graaf von Loë, „dat Z. H. hiermede geenszins zei, dat de katholieken geen verdere wenschen zouden mogen koesteren of dat in het Duitsche Rijk alles in de beste orde is. De H. Stoel zelf heeft in Duitschland nog een groot aantal wenschen, die ik volgens mijn plicht aan Z. M. heb overgebracht.”

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1902.	Marcb.	Philad.	Zulia	Caracas	Marcb.	Philad.
Vertrekt van NEW-YORK	Juli 5	Juli 12	Juli 21	Juli 26	Aug. 2	Aug. 9
Komt aan te SAN JUAN		17		31		14
Vertrekt van „		18		Aug. 1		15
Doet CURAÇAO aan		20		3		17
Komt aan te LA GUAIRA	12	21	26	4	9	18
Vertrekt van „	13	23	27	6	10	20
Komt aan te PTO. CABELLO		24		7		21
Vertrekt van „		24		7		21
Komt aan te CURAÇAO	14	25	28	8	11	22
Vertrekt van „	21	27	Aug. 4	10	18	24
Doet LA GUAIRA aan		28		11		25
„ SAN JUAN „		30		13		27
Komt aan te NEW-YORK	17	Aug. 4	11	18	25	Sept. 1

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Marcb.	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida
Vertrekt van CURAÇAO	Juli 14	Juli 21	Juli 28	Aug. 4	Aug. 11	Aug, 18
Komt aan te MARACAIBO	15	22	29	5	12	19
Vertrekt van „	19	25	Aug. 2	8	16	22
Komt aan te CURAÇAO	20	26	3	9	17	23